

bijlage

A Toetspunten jaarthema bij begroting 2009: duurzaam financieel evenwicht (DFE)

Programma Krachtig
Bestuur
Toezichtverslag 2009
Financieel toezicht op de
provincies

Bijlage nummer 1
Datum 11 mei 2009
Ons Kenmerk 2009-0000259876

Gemeente/provincie:			2008	(bedragen x € 1.000)				Opmerking	Reactie provincie/gemeente
	2009	2009		2009	2010	2011	2012		
1. Wat is het begrotingssaldo na bestemming (functie 990: meerjarig) volgens opgave gemeente/provincie?									
2. Incidentele baten en lasten									
a. Wat zijn volgens de opgave van de gemeente/provincie de incidentele baten (meerjarig)?									
b. Wat zijn volgens de opgave van de gemeente/provincie de incidentele lasten (meerjarig)?									
Begrotingssaldo na eliminatie van de incidentele componenten				0	0	0	0		
3. Is naar aanleiding van ervaringen/bevindingen , zoals bij beslissingen over de toezichtsvorm in voorgaande jaren, signalen van de accountant of de rekenkamer(functie) of knelpunten in de P&C-cyclus, extra aandacht van de toezichthouder bij de beoordeling n	ja/nee								
4. Beoordeling realiteit ramingen Zijn naar het oordeel van de toezichthouder de baten en lasten van de hierna opgenomen onderdelen zowel in de begroting als de meerjarenraming (MJR) realistisch geraamd?									
a. Incidentele baten en lasten									
1. Is er een overzicht van incidentele baten en lasten als bedoeld in artikel 19 BBV?	ja/nee								
2. Zijn de incidentele baten en lasten meerjarig geraamd?	ja/nee								
3. Zijn de ramingen in het overzicht van incidentele baten en lasten volledig en realistisch ?	ja/nee/nvt								
b. Beschikking over algemene- en bestemmingsreserves									
1. Zijn alle onttrekkingen aan de reserves, niet zijnde onttrekkingen aan bruto-methode reserves, opgenomen in de lijst van incidentele baten en lasten?	ja/nee								
2. Als hiervoor, maar dan of dergelijke onttrekkingen in de MJR ook zijn opgenomen in de lijst van incidentele baten en lasten?	ja/nee								
				Facultatieve correcties toezichthouder (in bedragen) op basis van beantwoording van de toetspunten en subvragen:					

c.	<u>Vervangingsinvesteringen</u>				
	1. Is er voor de vervangingsinvesteringen sprake van een				
	vervangings-schema of een meerjarig investeringsoverzicht?	ja/nee			
	2. Zijn de investeringslasten voor de vervangingsinvesteringen				
	integraal verwerkt in zowel begroting als MJR?	ja/nee			
d.	<u>Onderhoudsramingen</u>				
	1. Is er sprake van actuele/geactualiseerde beheerplannen?	ja/nee			
	2. Zijn de uit beheerplannen voortvloeiende ramingen verwerkt in				
	zowel de begroting als de MJR?	ja/nee			
	3. Indien niet het geval, is er sprake van gefaseerd verhogen van				
	de bedragen in de meerjarenraming naar het onderhoudsniveau				
	geïndiceerd in de beheerplannen?	ja/nee/nvt			
	4. Als er sprake is van achterstallig onderhoud, wordt hiervoor in				
	voldoende mate een voorziening getroffen?	ja/nee/nvt			
e.	<u>Nieuw beleid</u>				
	1. Wordt inzicht/een opsomming gegeven in/van het nieuw beleid				
	in de begroting en de MJR?	ja/nee/nvt			
	2. Zijn de hieruit voortvloeiende lasten verwerkt in zowel begroting				
	als MJR?	ja/nee/nvt			
f.	<u>Bezuinigingen/ombuigingstaakstellingen</u>				
	1. Zijn de bezuinigingen in begroting en MJR geakkordeerd door				
	de gemeenteraad?	ja/nee/nvt			
	2. Zijn de bezuinigingen in zowel begroting als MJR voldoende				
	concreet en realistisch?	ja/nee/nvt			
g.	<u>Noodzakelijke uitgaven (volledig/verplicht)</u>				
	1. Zijn de verplichte uitgaven in zowel begroting als MJR volledig				
	en realistisch?	ja/nee			
h.	<u>Ramingen loon en prijspeil (in relatie tot de geraamde algemene uitkering)</u>				
	1. Zijn tenminste de uitgangspunten vermeld in de				
	mei/junicirculaire, verwerkt in de ramingen van het begrotingsjaar?	ja/nee			
	2. Als hiervoor, maar dan in de MJR?	ja/nee			
i.	<u>Algemene uitkering (volumina, autonome ontwikkelingen)</u>				
	1. Is de raming van het (reëel) accres in de begroting en de MJR				
	realistisch in verhouding tot het accres uit tenminste de				
	mei/junicirculaire?	ja/nee			
	2. In de raming van de algemene uitkering voor het begrotingsjaar				
	of de MJR zijn geen fouten aangetroffen die realiteit van die raming				
	aantasten? *	ja/nee			
	3. Zijn de ramingen van de algemene uitkering van begrotingsjaar				
	en die van de MJR blijkens de gehanteerde				
	uitgangspunten/verdeelmaatstaven consistent?	ja/nee			
j.	<u>Paragrafen (voor kapitaalgoederen zie toetspunt 4d)</u>				
	- <u>Grondexploitatie</u>				
	1. Zijn de exploitatieopzetten actueel?	ja/nee/nvt			
	2. Is er, in geval van winstnemning, sprake van een onderbouwing				
	van de raming in de begroting/MJR cf. artikel 16 BBV?	ja/nee/nvt			
	3. Zijn, in geval van exploitatietekorten, hiervoor bedragen ter				
	dekking geraamd/opgenomen in de begroting/MJR?	ja/nee/nvt			
	- <u>Weerstandsvermogen en risico's:</u>				
	4. Is er een methodisch onderbouwde risico-inventarisatie?	ja/nee			
	5. Is er een gekwantificeerde schatting van de risico's?	ja/nee			
	6. Indien het vorenstaande het geval is, heeft de gemeenteraad				
	dan een norm vastgesteld voor de omvang van de benodigde				
	weerstandscapaciteit?	ja/nee/nvt			
	7. Indien het vorenstaande het geval, voldoet het				
	weerstandsvormogen van de gemeente tenminste aan de gestelde				
	norm?	ja/nee/nvt			
	- <u>Verbonden partijen:</u>				
	8. Maken de financiële risico's voortvloeiend uit de aangegane				
	verplichtingen in het kader van de verbonden partijen deel uit van				
	de door de gemeente opgestelde risico-inventarisatie?	ja/nee			

k. Overige foutieve of niet realistische ramingen

1. In de begroting en/of MJR zijn geen fouten aangetroffen waardoor de realiteit van de ramingen wordt aangetast? * ja/nee

2. Is de begroting en/of MJR verder verschoond van niet-realistische ramingen die het begrotingsbeeld wezenlijk veranderen? ja/nee

3. Oorzaak(en) benoemen en indien mogelijk categoriseren naar 4a t/m 4k:

I. _____

II. _____

III. _____

Gecorrigeerd begrotingssaldo naar het oordeel van de toezichthouder

5. **Toezichtoordeel**

a. Is de begroting materieel in evenwicht? ja/nee

b. Is het volgens de meerjarenraming aannemelijk dat in de eerstvolgende jaren het materiële evenwicht wordt bestendigd of tot stand wordt gebracht? ja/nee

c. Zo ja, met ingang van welk jaar is er sprake van een materieel begrotingsevenwicht dat zich bestendigt? jaar

d. Met ingang van welk jaar was er bij de vorige begroting sprake van een materieel begrotingsevenwicht dat zich bestendigt? jaar

e. Is er sprake van structureel begrotingsevenwicht (cf. het huidige artikel 203 Gw.)? ja/nee

f. Is er sprake van duurzaam financieel evenwicht (DFE)? ja/nee

g. Wat is het van toepassing zijnde toezichtregime? repressief/ preventief

h. Is 5e en/of 5f neen en is 5g repressief?

i. Zo ja, noem de oorza(a)k(en) van het repressieve toezicht in combinatie met het ontbrekende evenwicht:

I. _____

II. _____

III. _____

IV. _____

V. _____

j. Zijn er dwingende aanbevelingen geformuleerd ter verbetering van het financiële inzicht, die bij niet opvolgen daarvan volgend jaar, preventief toezicht tot gevolg kunnen hebben? ja/nee

Zo ja, welke?

I. _____

II. _____

III. _____

IV. _____

k. Zijn er andere belangrijke opmerkingen in de toezichtbrief opgenomen die volgend jaar bij de beoordeling van de financiële positie van belang zijn? ja/nee

Zo ja, welke?

I. _____

II. _____

III. _____

IV. _____

0	0	0	0	0

* Bevestigend antwoord = 'Ja'